(מב) לִשְׁכַּב (טז) [טז] עָלָיו (פסקי (מהרי"א) [מהר"י ווייל] (נמצאים שכתוב בספר סי' נב):

קנב שֶׁלֹּא לִסְתֹּר שׁוּם בֵּית הַכְּנֶסֶת. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א * א"אֵין סוֹתְרִים (ס) (א) בֵּית הַכְּנֶסֶת (ב) כְּדֵי לִבְנוֹת (ג) בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחֵר, שֶׁמָּא יֶאֱרַע לָהֶם (ד) אֹנֶס (ה) * שֶׁלֹּא יִבְנוּ הָאַחֵר, אֶלָּא (ו) * בּוֹנִים הָאַחֵר תְּחִלָּה, (ז) וְאַחַר כָּךְ (ח) [ב] סוֹתְרִים הַיָּשָׁן (וַאֲפִלּוּ לֹא רָצוּ א מגילה כ"ז (ע"ב) ורי"ש בתרא (ג:).

בְּאֵר הַיטֵב

הֲנֵי, עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן. וְעַיֵּן בְּמַהֲרְשָׁ"א (שם ד"ה תוס') וּבְסֵפֶר גִּזְבֵי הַלָּכוֹת (סי' צח):

יב (טז) עָלָיו. וּמִכָּל מָקוֹם שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחִיק מִזֶּה, כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י). וְכָתַב ט"ז (סק"ח), בְּיָלְדוּתִי הָיִיתִי דַּר בְּקְהִלָּה קְדוֹשָׁה קְרַאקָא לְמַעְלָה מִבֵּית הַכְּנֶסֶת בְּבֵית מִדְרָשׁי וְנֶעֱנַשְׁתִּי הַרְבֵּה בְּמִיתַת בָּנִים וְחָלִיתִי בָּזֶה:

א (ס) בֵּית הַכְּנֶסֶת. וַאֲפִלּוּ יֵשׁ לָהֶם שְׁנֵי בָּתֵּי הַכְּנֶסֶת אֲסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְטֶ"ז (סק"א) מַתִּיר אִם יֵשׁ לָהֶם בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחֶרֶת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּרֵמ"א סִימָן קנ"ג סָעִיף ז', וְעַיֵּן עֹלַת תָּמִיד (סק"א): (ג) סוֹתְרִים. וְזֶה אֲפִלּוּ בְּכַרְכִּים שָׁרִי, דְּכָל הָעוֹלָם מְרַצִּים כֵּיוָן שֶׁבּוֹנִין לָהֶם בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחֶרֶת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב):

מִבַּחוּץ, דְּקֻדֻּשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁלֹּא לְהַשְׁפִּיל וְשֶׁלֹּא לִנְהֹג מִנְהָג, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִנְיָן מִי שֶׁכּוֹתֵל בֵּית הַכְּנֶסֶת מְשֻׁפָּשׁ לְבֵיתוֹ, עַיֵּן שָׁם:

א [ב] סוֹתְרִים. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת נוֹדַע בִּיהוּדָה (מהדו"ת או"ח) סִימָן י"ט בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּאִית בָּהּ תֵּיבָה וּקְרִיכָה תִּקּוּן אֶלָּא שֶׁגּוּפוֹ בֵּית הַכְּנֶסֶת בְּמָקוֹם הַזֶּה בְּרִקְיוֹן כַּו', עַיֵּן שָׁם בְּדִין מַה לַּעֲשׂוֹת לִבְנוֹת בְּמָקוֹם אַחֵר וּלְהוֹצִיא בֵּית הַכְּנֶסֶת הַיָּשָׁן לְחֻלִּין. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת נַחֲלַת שִׁבְעָה סִימָן כ"ז אִם בֵּית הַכְּנֶסֶת מֻשְׁכֶּרֶת מֵהַשַּׂר אֲסוּר לְהַנִּיחַ עַד שֶׁיִּשְׂכְּרוּ אַחֶרֶת תְּחִלָּה, וְהֵבִיאוּ בְּאֵלֶּה רַבָּה (סק"א):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יב [טז] עָלָיו. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת פְּאֵר הַדּוֹר סִימָן ע"ד שֶׁאַף שֶׁמַּפְקִיר לְיִשַּׁן בָּעֲלִיָּה שֶׁעַל גַּבֵּי בֵּית הַכְּנֶסֶת אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁעַל גַּבֵּי הַהֵיכָל (וְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁשָּׁם הַסֵּפֶר תּוֹרָה), אֲסוּר לִישַׁן אוֹ לְהַנִּיחַ כְּלֵי מְלַאכְתּוֹ שָׁם. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב' בְּשֵׁם הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"י), עַיֵּן בְּרִבְדֵי יוֹסֵף (סק"ט) שֶׁכְּסֵפֶר אֶרְחוֹת חַיִּים (הל' בית הכנסת סי' ז) הַנִּדְפָּס מְחֻדָּשׁ, הַנִּסְחָא דְּהַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ומותר). אַךְ מִכָּל מָקוֹם מַשִּׂיק שֶׁהַכַּוָּנָה מַה שֶּׁכָּתַב בְּגִלּוּי הָרֹאשׁ הוּא עִנְיָן אַחֵר, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם (סק"ג) בְּשֵׁם מַהֲרִי"ט בְּאֵטֶן (סי' קד), וּבְאֶמֶת שָׁם כָּתַב שֶׁאָסוּר, רַק הַפּוֹרֵס שַׁפְכִיב בֵּית הַכְּנֶסֶת מֻתָּר, אַךְ מַהֲרִי"ט חִלֵּק יוֹתֵר דַּצָּה (ח"ב סי' ד) מְצַדֵּד קְצָת בְּצַוָּרָה לְהַתִּיר, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קנ"ד (בכאר היטב) סָעִיף קָטָן א' בְּשֵׁם מַהֲרִי"ט בָּזֶה. וְעַיֵּן שְׁאֵלַת יַעְבֵּץ חֵלֶק ב' סִימָן נ"ד שֶׁכָּתַב שֶׁכֹּחַל בֵּית הַכְּנֶסֶת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

[טז"ז (סק"ד)], וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁנֶּעֱנַשׁ בָּזֶה הַרְבֵּה. וּמַה שֶּׁמְּנַהֵג הָעוֹלָם בַּעֲיָרוֹת שֶׁשּׁוֹכְרִין בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת לִזְמַן בְּכִתִּים תַּחְתִּיִּים וּלְמַעְלָה מֵהֶן בֵּית דִּירָה שֶׁמְּצוּי שָׁם תִּינוֹקוֹת וְדָבָר מָאוּס, (כג) אֶפְשָׁר מִשּׁוּם שֶׁהוּא לִזְמַן לֹא חָיְשִׁינַן לָזֶה: (מב) לִשְׁכַּב עָלָיו. וּמִכָּל מָקוֹם שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ (כג) יִרְחַק מֵהֶם, (מד) וּבְפָרָט בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נָגֵד הַהֵיכָל:

א (א) בֵּית הַכְּנֶסֶת. וְהוּא הַדִּין (ס) בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וְכֵן (ג) אוֹ שֶׁל רַבִּים: (ב) כְּדֵי לִבְנוֹת וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לֹא מִבָּעְיָא אִם אֵין דַּעְתּוֹ לִבְנוֹתוֹ אַחֵר כָּךְ כְּלָל דְּאָסוּר, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם סוֹתְרוֹ כְּדֵי לִבְנוֹת אַחֵר (ג) בְּמָקוֹמוֹ אוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר דְּאָסוּר, (ד) וַאֲפִלּוּ אִם דַּעְתּוֹ לִבְנוֹתוֹ עַתָּה בְּגַדְל פְּאֵר וְיִפְי: (ג) בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחֵר. וְהוּא הַדִּין לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בֵּית הַמִּדְרָשׁ נַמִּי אָסוּר אַף עַל פִּי שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ גְּדוֹלָה יוֹתֵר [כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן קנ"ג סָעִיף א'] וּמַהַאי טַעְמָא דְּמִסַּיֵּם. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּהוּא הַדִּין כְּשֶׁהַבַּיִת הַכְּנֶסֶת מֻשְׁכֶּרֶת לָהֶם רַק לִזְמַן וְדַעְתָּם לִשְׂכֹּר אַחֵר כָּךְ בְּמָקוֹם אַחֵר, אָסוּר לְסַלֵּק אֶת עַצְמָם מִמָּקוֹם הָרִאשׁוֹן עַד שֶׁיִּשְׂכְּרוּ תְּחִלָּה בְּמָקוֹם אַחֵר: (ד) אֹנֶס וְכוּ'. וַאֲפִלּוּ אִם הָיוּ כְּבָר הַמָּעוֹת גְּבוּיִים לְצָרְכָּן כָּל הַבִּנְיָן וּמַנְּחִים בְּיַד הַגַּבַּאי, וַאֲפִלּוּ הָאֲבָנִים וְהַקּוֹרוֹת וְכָל צָרְכֵי הַבִּנְיָן מוּכָנִים, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר דִּלְמָא מִתְרַמֵּי לְהוּ פְּדְיוֹן שְׁבוּיִים וְיֶהֱבִי לְהוּ [גְּמָרָא (ב"ב ג:)]: (ה) שֶׁלֹּא יִבְנוּ הָאַחֵר. וְנִמְצָאוּ (ס) עוֹמְדִין בְּלֹא בֵּית הַכְּנֶסֶת, (ו) וַאֲפִלּוּ אִיכָּא לְהוּ דּוּכְתָּא לְצַלּוֹיֵי בְּאֵיזֶה מָקוֹם נַמִּי אָסוּר. וְהֵיכָא דְּאִיכָּא עוֹד בֵּית הַכְּנֶסֶת קָרוֹב בָּעִיר שֶׁיְּכוֹלִים לְהִתְפַּלֵּל שָׁם כָּלָם, הַשַּׁ"ז (סק"א) מַתִּיר, וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) אוֹסֵר בְּכָל גַּוְנָא, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שלא): (ו) בּוֹנִים הָאַחֵר תְּחִלָּה. הֵיכִנוֹ שֶׁמּוֹרִים אוֹתָהּ כָּלָה, (ז) וְאַף שֶׁלֹּא הִתְפַּלְּלוּ עֲדַיִן בָּהּ מַתָּר לְסַתֵּר הַיְשָׁנָה, דְּתוּ לֵיכָּא לְמֵיחַשׁ דִּלְמָא אִתְרַמֵּי לְהוּ שׁוּם דָּבָר מְצָוָה וְיִזְבְּנוּ הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן קנ"ג סָעִיף י"ג: (ז) וְאַחַר כָּךְ סוֹתְרִין. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) בְּשֵׁם הַמַּשְׁאַת בִּנְיָמִין (בשו"ת סי' לג) דַּאֲפִלּוּ הָיָה הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת שֶׁל כְּרָכִים דְּמִבְּאָר לְקַמָּן בְּסִימָן קנ"ג סָעִיף ז' דְּאֲנָשִׁי הָעִיר אֵין יְכוֹלִין לְמָכְרוֹ בְּשׁוּם גַּוְנָא, דְּמִסְתָּמָא בְּנָאוּהוּ אַדַּעְתָּא דִּכְלֵי עָלְמָא וְשָׁמָּא יֵשׁ אֶחָד בָּעוֹלָם דְּלֹא נִיחָא לֵהּ בְּמִכְיָרָה זוֹ, הָכָא שָׁרֵי, דְּמִסְתָּמָא כָּל הָעוֹלָם מְרַצִּים לָזֶה כֵּיוָן שֶׁבָּנוּ לְשׁוֹנוֹ, אֲפִלּוּ בָּנָה אֶת הַחֲדָשָׁה וְלֹא הִשְׁלִים קְרוּיָה עֲדַיִן, וְחִסְרוּ קוֹרוֹת וּלְבֵנִים וְרוֹצֶה לְהַסִּיר קוֹרוֹת שֶׁל זוֹ כְּדֵי לִשּׂוּם עַל זוֹ, אֵינוֹ רַשַּׁאי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהָאֲרָכָתִי

בַּאוּר הֲלָכָה

א * אֵין סוֹתְרִין וְכוּ'. וְהוּא הַדִּין אִם רוֹצֶה לְמָכְרָהּ וְלָקַח אַחֶרֶת בְּדָמֶיהָ דְּאָסוּר קֹדֶם שֶׁקָּנָה הָאַחֶרֶת. כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים:

* שֶׁלֹּא יִבְנוּ הָאַחֵר. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַשַּׁ"ז (סק"א) וּמְגַן אַבְרָהָם (סק"א), וְהַנָּה יֵשׁ הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים שֶׁהֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַשַּׁ"ז לְדִינָא, וְהָרַבֵּה מַהֲרִי"מִירִין כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אַחֲרֵי דִּבְסוֹתֵר עַל מְנָת לִבְנוֹת לְכַלֵּי עָלְמָא לֵיכָּא אִסּוּרָא דְּאוֹרַיְתָא כִּי אִם שֶׁחָשְׁשׁוּ חֲכָמִים שֶׁמָּא יִפְשְׁעוּ אַחֵר כָּךְ וְלֹא יִבְנוּ, וְאַחֲרֵי דְּלֹא אִפְשָׁרָא לֹא מְצִינוּ לְמִי מֵהָרִאשׁוֹנִים שֶׁיַּחְמִירוּ בְּהָדָיָא בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁהָאֲרִיךְ הַשַּׁ"ז (שם), [וְדַמְהָרְא"שׁ (כ"ב פ"א סי' ד) אֵין רְאָיָה דְּלֹא נִיחָא לַהּ לוֹמַר דְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא שֶׁל קַיְטָא אוֹ שֶׁל סְתָוָא מִקְּרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת קְבוּעַ], וְאַדְּרַבָּה מְצִינוּ לְהַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים שֶׁפִּקְפְּקוּ בְּהָדָיָא בְּעִנְיָן זֶה, וְהוּא הָרַמְבַּ"ן (מגילה כה: ד"ה לפי) שֶׁהוּבָא בְּהָרַ"ן בְּמַגִּלָּה (ח. ד"ה ומאן) וְהֵבִיאוּ הָרַמ"א לְקַמָּן בְּקִנ"ג סָעִיף ד' בְּהַגָּ"ה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַשַּׁ"ז, וְלִשּׁוֹן זֶה הוּבָא גַּם כֵּן בָּאֶשְׁכּוֹל (הל' בית הכנסת סי' כד), [אַף דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם יָשַׁב זֶה בְּסָעִיף קָטָן ט"ז, אֲבָל פְּשָׁטָא דִּלְשׁוֹנָא מַשְׁמַע כְּהַשַּׁ"ז, וְכֵן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) מוּכָח דְּסָבִירָא לֵהּ דְּדַעַת הָרַמ"א כְּהַשַּׁ"ז, וְכֵן מוּכָח בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שָׁם וְכֵן], וְכֵן הָרַשְׁבָּ"א (ב"ב ג: ד"ה הגי"ה) סָבִירָא לְהוּ בְּהָדָיָא לְהַלָּל בְּדַאִיבָּא בֵּי כְּנִשְׁתָּא אָחֳרָת קָבוּעַ בָּעִיר, וְכֵן גַּם כֵּן דַּעַת הָאֲגֻדָּה (שם סי' ג) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה, וְכֵן מַהֲפָאֲרִי (מגילה כו: ד"ה ציבור) מַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּסָבִירָא לַהּ הָכִי [מִדְּכָתַב שֶׁמָּא יִתְרַשְּׁלוּ וְנִמְצְאוּ עוֹמְדִים בְּלֹא בֵּית הַכְּנֶסֶת, מַשְׁמַע דְּסָבִירָא לַהּ גַּם כֵּן לְהַלָּל בְּדַאִיבָּא בֵּי כְּנִשְׁתָּא קְבוּעַ], שׁוּב אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה. אַךְ כָּל זֶה דַּוְקָא אִם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַקְּבוּעַ יֵשׁ מָקוֹם לְכֻלָּם בְּרֶוַח לְהִתְפַּלֵּל, דְּאִי לָאו הָכִי נִרְאֶה דְּלַכְּלֵי עָלְמָא אָסוּר:

* בּוֹנִים הָאַחֵר תְּחִלָּה. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ו) דְּהַיְנוּ שֶׁיִּגְמְרוּ גַּלָּה, וְהַטַּעַם דְּאִי לָאו הָכִי עֲדַיִן חִיְשִׁינַן לְפִשְׁיעוּתָא שֶׁיִּכּוֹא לִמְכְּרוֹ לְפְדְיוֹן שְׁבוּיִים. כֵּן מוּכָח בְּכָבֵד בְּתֹרָא שָׁם בְּסָגְיָא, דְּקָאָמַר אִי הָכִי כִּי בָּנוּ נַמִּי וּמִשְׁנֵי דִּירְתָא דְּאַנְשֵׁי לֹא מְזַבְּנִי, וּמַשְׁמַע דְּדַוְקָא כְּשֶׁגָּמְרוּ דְּשָׁם דִּירָה עָלֶיהָ, אֲבָל קֹדֶם, חִיְשִׁינַן לְפִשְׁיעוּתָא. וְכֵן מוּכָח בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק ח' מֵהִלְכוֹת מַתָּנוֹת עֲנִיִּים (ה"י"א) וְהֵבִיאוּ הַמַּחֲבֹר לְקַמָּן בְּסִימָן קנ"ג סָעִיף י"ג, דְּדַוְקָא כְּשֶׁגְּמַר הַבִּנְיָן אֵין לְמָכְרוֹ לְפְדְיוֹן שְׁבוּיִים, וּמְקוֹרוֹ הֲלֹא הוּא מִמַּגִּיא זוֹ וּמִמַּילָא מוּכָח דְּצַד שֶׁגְּמַר הַבִּנְיָן אָסוּר לִסְתֹּר דְּחִיְשִׁינַן לְפִשְׁיעוּתָא. [אַף שֶׁהַמָּגֵן אַבְרָהָם לְקַמָּן בְּסָעִיף קָטָן ל"ב כָּתַב גְּרָעָא אַחֶרֶת בְּרַמְבַּ"ם, הָאֱמֶת הוּא כְּמוֹ שֶׁהֶעְתִּיק הַמַּחֲבֹר, וְכֵן הוּא בְּסֶמַ"ג (עשין קסב) וְכֹל בּוֹ (סי' סב) שֶׁהֶעְתִּיקוּ כָּל לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם בָּזֶה וְהֶעְתִּיקוּ בְּגַרְסַת הַמַּחֲבֹר, וּבְרַמְבַּ"ם דִּפּוּס אִמְשְׁטֶרְדָּם גַּם כֵּן הַגְּרָעָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּחֲבֹר, וְכֵן דַּעַת הַשַּׁ"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רנ"ב (סק"ב) דְּדַוְקָא כְּשֶׁגְּמַרוּ]. וְכֵן מִשְׁמַע שָׁם בְּתוֹסְפוֹת דְּבוּר הַמַּתְחִיל אִי הָכִי, וְכֵן בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת בְּשֵׁם עֲלִיוֹת הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (שם ד"ה דלמא) דְּצַד שֶׁגְּמְרוּ אֵיכָּא לְמֵיחַשׁ, וְכֵן מוֹכַח פְּשִׁטוּת הַשַּׁ"ס בְּמַגִּלָּה כ"ו עַמּוּד ב' בְּעוּבְדָּא דְּרִמֵּי בַּר אַבָּא, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן אִיתָא בְּמִאֵירִי (שם) בְּהָדָיָא וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, אֲפִלּוּ בָּנָה אֶת הַחֲדָשָׁה וְלֹא הִשְׁלִים קְרוּיָה קוֹרוֹת שֶׁל זוֹ כְּדֵי לִשּׂוּם עַל זוֹ, אֵינוֹ רַשַּׁאי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהָאֲרָכָתִי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) אַף דִּלְפִי טַעַם הַשַּׁ"ז (סק"ד) שֶׁדָּבָר זֶה אֵינוֹ מַגִּיחַ הַתְּפִלָּה לַעֲלוֹת לְמַעְלָה שַׁיָּךְ גַּם בָּזֶה, אֲבָל בְּאֶמֶת עִקַּר סְבָרָתוֹ אֵינָהּ מְכָרַחַת כְּלָל, וּמַה שֶּׁהֵבִיא סָמְכוֹ לָזֶה מִפִּימָן נ"ה (ס"כ) יֵשׁ לְחַלֵּק, וְכֵן צָפָא דְּכַר לְהַקֵּל (ס"ק יח): (כד) נוֹטֵעַ מִשְׁכּוֹבֵת פְּאֵר הַדּוֹר (סי' עד):

א (ס) פְּרִי מִגְדִּים (א"א סק"א): (ג) מְאִירִי מְגִלָּה (כו: ד"ה ציבור): (ד) רַמְבַּ"ם (תפילה פ"א ה"י"ב), וּמְקוֹרוֹ מִמַּעֲשֶׂה דְּהוֹרְדוּס [בָּבָא בַּתְרָא ד' (ע"א)] וּמַעוּבְדָּא דְּרִמֵּי בַּר אַבָּא בְּמַגִּלָּה כ"ו (ע"ב): (ז) כִּדְמוּכָח מִבִּנְיַן דְּהוֹרְדוּס דְּסָלְקָא דַּעְתָּהּ דְּשַׁ"ס שָׁם דְּאָסוּר אִי לָאו דְּחָזֵי בָּהּ תֵּיבָה: (ס) מְאִירִי שָׁם: (ו) כָּל הַפּוֹסְקִים: (ז) תּוֹסְפוֹת (ב"ב ג: ד"ה אי הכי), וַעֲלִיוֹת הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (שם ד"ה אי הכי):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בֵּית הַבְּנֶסֶת סִימָן קנב

ב שם בְּבָבָא בַּתְרָא.
ג הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י"א מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (ה"ג).

לִסְתֹּר רַק מְחִצָּה אַחַת לְהַרְחִיבוֹ, נַמִּי (ג) (ח) * דַּיְנָא הָכִי) (רבינו ירוחם נתיב ג' חלק (ה') [ח'] ובית יוסף (ד"ה סוף פומרנץ) בשם הרמב"ם (הל' תפלה פי"ב ס"ק ס"ג). ב וְהָנֵי מִלֵּי שֶׁהָיָה הָרִאשׁוֹן חָזָק, (ט) * אֲבָל אִם חָרְבוּ יְסוֹדוֹתָיו אוֹ נָטוּ כְּתָלָיו לִפֹּל, * סוֹתְרִים אוֹתוֹ מִיָּד ג וּמַתְחִילִין לִבְנוֹת בְּמְהֵרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, שֶׁמָּא תִּדְחַק הַשָּׁעָה וְיִשָּׁאֵר חָרֵב. הַגָּה: (י) וְאָסוּר לִקַּח אֲבָנִים מִבֵּית הַכְּנֶסֶת (ז) הַיְשָׁנָה כְּדֵי לִבְנוֹת חֲדָשָׁה (הגהות אשר"י פרק בני העיר (מגילה פ"ד ס' ו)). (יא) * וְאָסוּר (ה) [ה] לִסְתֹּר * דָּבָר מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, * אֶלָּא (יב) אִם כֵּן עוֹשֶׂה עַל מְנָת לִבְנוֹת (מרדכי פרק בני העיר (ס' תמכו)):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

[ה] לִסְתֹּר. עַיִן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה (חלק י"ד ס' סא) מַה שֶּׁכָּתוּב בְּעִנְיָן זֶה. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) בְּשֵׁם זַרַע אֶמֶת (ח"א סי' כב), תֵּבוֹת יְשָׁנוֹת שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵין רְאוּיִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקֹדֶשׁ קְדֻשָּׁתָן, וְעַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב לְמָכְרָם לְצֹרְכֵי לְהַפְקָה וּבְצַד הַדָּמִים יִקְחוּ חֲדָשִׁים, עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הַיֵּטֵב

(ג) דַּיְנָא. דְּהֵינוּ שְׁבוֹנִין תְּחִלָּה הַפֹּתֶל הַחֲדָשָׁה וְאַחַר כָּךְ סוֹתְרִין הָרִאשׁוֹנָה: (ז) הַיְשָׁנָה. בַּ"ח (ס"א) וְט"ז (סק"ג) פָּסְקוּ בְּדַאֲיָכָא מָקוֹם לְצַלּוּיֵי שָׁרֵי, וּמִנַּן אַבְרָהָם (סק"ה) כָּתַב דִּכְכָל גַּוְנֵי אָסוּר, עַיֵּן שָׁם: (ה) לִסְתֹּר. דְּבֵית הַכְּנֶסֶת נִקְרָא מִקְדָּשׁ מְצַד וְאִם נָתַץ אֶבֶן מִפְּנֵי עוֹבֵר בְּלָאו, עַל כֵּן יֵשׁ לְזָהֵר בְּאוֹתָן שֶׁעוֹשִׂין דֶּרֶךְ שְׁקוֹרִין שְׁטַעְנְדִי"ר וְעוֹשִׂין גַּמָּא בְּכֹתֶל שֶׁיּוּכַל לְהַחְזִיק שָׁם עַל יְדֵי עֵץ אוֹתוֹ דֶּרֶךְ, לְאוֹ שְׁפִיר עֲבְדִי. ט"ז סִימָן קנ"א (סק"ג). וּבְסֵפֶר אֵלֶּה רַבָּה (סק"ו) הֵבִיא רְאָיוֹת לְהַתִּיר, דְּהָא כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (ריסדרי התורה פ"ו ה"ז) דְּהִנּוּחַ מִן הַמּוּכָן אָסוּר, וְכֵן מוֹכֵחַ דִּבְרֵי מוֹרֵנוּ הָרַאי"ם פֶּרֶשֶׁת רְאֵה (יב ד) שֶׁפֵּרֵשׁ דִּבְרֵי רַשׁ"י (שם), וְכִי תֵּצֵלֶה עַל דַּעְתֵּךְ שֶׁיִּשְׂרָאֵל נוֹתְצִין מִזְבֵּחַ כו', הָא דְּלֹא הֶקְשָׁה עַל מְחִיקַת הַשֵּׁם, הֵינוּ מִשּׁוּם דְּיֵשׁ לוֹמַר בְּעִנְיַן שֶׁיֵּשׁ צָרָךְ לִמְחֹק, וְאִם אֵיתָא דְּאָסוּר בְּנְתִיצָה אַף לְצָרְךְ אִם כֵּן מַאי פְּרִיךְ עַל נְתִיצָה, עַיֵּן שָׁם). וְעַיֵּן בְּמֶהֲרַ"ם פְּאדוֹנַ"ה סִימָן ס"ה:

בְּאוּר הֲלָכָה

בְּכָל זֶה לְאַפּוֹקֵי מִמַּשְׁמָעוּת הַב"ח (ס"א) **דְּמַשְׁמַע שְׁדָעְתּוֹ לְהַקֵּל בְּשִׁבְּבָר הִתְחִילוּ בְּבִנְיַן הֶחָדָשׁ וְאֵיבָא דִּיכְתָא לְצַלּוּיֵי, וְלִיתָא דְּאַפְּתִי אֵיבָא לְמֵיחַשׁ לְפִשְׁיעוּתָא וְכַנַּ"ל:**

* **דַּיְנָא הָכִי.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח). **וְהִנֵּה בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה** (אות א) **הֶעְתִּיק דִּין זֶה מֵהָרַמְבַּ"ם וְהָרַבֵּנוּ יְרוּחָם, וּנְקָט פְּלָא עַל הָרַבֵּנוּ יְרוּחָם דְּלֹא הִזְכִּיר כְּלָל דַּעַת הָרֹא"ש רַבּוֹ** (ב"ב פ"א ס' ד) **דְּמִשְׁמַע מִמֶּנּוּ לְהָקֵל דְּהֵיכָא דְּרוֹצֶה לְהַרְחִיבוֹ וְאִי אֶפְשָׁר בְּלֹא סְתִירַת הַבִּנְיָן דְּשָׁרֵי לְסָתְרוֹ, שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ כֵּן בְּחִבּוּרוֹ בְּכָל מָקוֹם, וְלוּלֵא דְּמִסְתַּפֵּינָא הָוֶה אֲמִינָא דְּחִלּוּף שׁוּרוֹת יֵשׁ בְּדִבְרֵי הָרַבֵּנוּ יְרוּחָם וְדִין דַּיְנָן לְהַרְחִיבוֹ', צָרִיךְ לִהְיוֹת אַחַר תַּכְלִית לְאֵלְפֵּר, עַיֵּן שָׁם, וּלְפִי זֶה אַדְרַבָּא יֵהוּ דִּבְרֵיו מְפֻשָּׁ דִּדְבְרֵי הָרֹא"ש דְּזֶה דּוֹמֶה לְתִיּוּהָא וְשָׁרֵי, וּכְדֶרֶךְ הָרַבֵּנוּ יְרוּחָם בְּכָל מָקוֹם לְסָתֹם כְּדִבְרֵי הָרֹא"ש רַבּוֹ]. וְאִפְשָׁר דְּלֹא לְפִלְגֵי כְּלָל הָרַמְבַּ"ם וְהָרֹא"ש, דְּכַוָּנַת הָרַמְבַּ"ם רַק הֵינוּ בְּדְאִפְשָׁר בְּלֹא הָכֵי, אֲבָל כְּשֶׁהַבִּנְיָן הַנְּסֶת קָטָן מַהֵכִיל אֶת כָּל הַמִּתְפַּלְּלִין שָׁם וְאִי אֶפְשָׁר לְחַקְנוֹ אֶלָּא אִם כֵּן יִסְתֹּר מִתְּחִלָּה כָּל הַבִּנְיָן דְּשָׁרֵי, דְּהוּא כְּעֵין תִּיּוּהָא דְּשָׁרוּ רַבָּנָן וּכְדַעַת הָרֹא"ש, [וּמְצָאתִי שֶׁגַּם הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג) הַעִיר בָּזֶה]. אֲמְנָם הַמַּשְׁבֵּ"ץ חֵלֶק ב' סִימָן ק"ע סָתַם שָׁם גַּם כֵּן דְּלְהַרְחִיבוֹ אָסוּר כְּדִבְרֵי הָרַמְבַּ"ם, וּמִשְׁמַע שָׁם קָצַת דִּכְכָל גַּוְנֵי אָסוּר כְּפִשְׁטוּת לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם:**

* **אֲבָל אִם חָרְבוּ יְסוֹדוֹתָיו וְכוּ'. עַיֵּן בְּרִיטְבָ"א** מְגִלָּה כ"ו (ע"ב ד"ה רמי בר אבא) **שְׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ חֲדֵי בַּה תִּיּוּהָא אֵינוּ שָׁרֵי לְסָתְרוֹ אֶלָּא מִדַּעַת הַפָּרָנָסִים:**

* **סוֹתְרִים וְכוּ'. הֵינוּ אֲפִלּוּ בְּדַלְיֵיקָא דִּיכְתָא לְצַלּוּיֵי קֹדֶם שֶׁיִּבְנוּ הֶחָדָשׁ, כֵּן** מוּכָח מִדַּעַת הָרַמַ"ה (ב"ב ג: ד"ה רמה) **שֶׁהֵבִיאוּ בְּשֵׁמוֹ מַעֲשֶׂה דְּהוֹרְדוּס** מִקְּרֵי לֵיכָּא דִּיכְתָּא לְצַלּוּיֵי, **וַאֲפִלּוּ הָכִי מִשּׁוּם הַגְּמָרָא** (שם) **דְּמַתְּרִי מִשּׁוּם דְּתִיּוּהָא חֲדֵי בַּה:**

* **וְאָסוּר לְסָתֹר וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יא) **מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם הַפַּרְדֵּ"ס** (מש"ז סי' קנא סק"ג) הֵבִין מִדִּבְרֵי מָהֲרַ"ם דְּדַוְקָא בְּדָבָר שֶׁהוּא מְחֻבָּר מִפֹּשׁ, וְלָזֶה הַקְּשָׁה עָלָיו מִמְּכֻשָּׁל בְּצַצֵי הַקֹּדֶשׁ דְּמִבְּאָר בְּמָכוֹת כ"ב (ע"א) דְּלוֹקֶה (דברים יב ד) מ'לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן', עַיֵּן שָׁם, וְנִדְחַק בָּזֶה. וּבְאֶמֶת לְדִדְתִּי לֹא עָלָה עַל דַּעַת מָהֲרַ"ם מֵעוֹלָם לוֹמַר כֵּן, דְּאִם כֵּן לְפִי זֶה הַמְשַׁכֵּר כְּלֵי שָׁרֵת בְּמִקְדָּשׁ דֶּרֶךְ הַשְׁחָתָה לֹא יַעֲבֹר בְּלָאו זֶה, וְזֶה וַדַּאי אֵינוֹ, וְגַם מִפְּשָׁטָה דְּקְרָא דִּכְתִיב (שם יב ב) 'אַבֵּד תְּאַבְּדוּן אֶת כָּל הַמְּקֹמוֹת וְגוֹ' אֶת אֱלֹהֵיהֶם עַל הֶהָרִים' וְזֶה מֵירֵי בְּהֶלּוֹש כְּדְאִיתָא בְּעֲבוֹדָה זָרָה מ"ה (ע"ב)] וְגוֹ' 'וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדֵּעוּן' (שם יב ג) [וְעַיֵּן יְרֵאִים מִצְוָה ע"א (דפוס חדש מצוה תכח)], וְעַל זֶה מְסַיֵּם (שם יב ד) 'לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַה' אֱלֹהֵיכֶם', וּמוּכָח דְּכָל דְּבַר קְדֻשָּׁה בֵּין מִשְׁלְטָל בֵּין מְחֻבָּר אָסוּר לְהַשְׁחִיתוֹ. אֶלָּא כְּנָגֶד הַמָּהֲרַ"ם הוּא עַל מָה שֶׁשָּׁאֲלוּ מִמֶּנּוּ עַל עִנְיַן פִּנּוּי הַפְּסָפְסָלִין וְהַכְּלִים מִבֵּית הַכְּנֶסֶת אִם הוּא בִּכְלַל נְתִיצָה דְּבָר מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, וְעַל זֶה הֵשִׁיב דִּנְתִיצָה הוּא דַּוְקָא בְּדָבָר מְחֻבָּר, רְצוֹנוֹ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁהַכֵּלִים אֵינָם מְחֻבָּרִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא הֲרֵי דָּבָר בִּפְנֵי עַצְמוֹ וּבִסְלוּקָן אֵין נִשְׁחָת כְּתֵלֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְגַם לָהֶם בְּעַצְמָן אֵין מִקְלְקֵל, לֹא שֵׁךְ בָּזֶה שֵׁם נְתִיצָה:

* **דָּבָר מִבֵּית הַכְּנֶסֶת. וְהוּא הַדִּין כָּל כְּלֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת דִּידְיָנִם גַּם כֵּן בִּכְלַל בֵּית הַכְּנֶסֶת,** כְּמְבֹאָר בִּירוּשָׁלְמִי פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר (מגילה פ"ג ה"א) **וּבְרַמְבַּ"ם פֶּרֶק י"א מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה הֲלָכָה ט"ו, וּמִסְתַּבְּרָא דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן זֶה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל:**

* **אֶלָּא אִם כֵּן עוֹשֶׂה עַל מְנָת לִבְנוֹת. וְהָא דְּמִבְּאָר לְעֵיל דְּמֻתָּר לִסְתֹּר חֲצִי אַחַר שֶׁנִּבְנָה הֶחָדָשׁ, הֵתָם שְׁאנֵי שֶׁהָיָה רְצוֹנָם מִתְּחִלָּה לִסְתֹּר לְתוֹעֶלֶת לִבְנְיַן הֶחָדָשׁ אֶלָּא שֶׁרַבָּנָן אְסְרוּ אֵז זֶה מִשּׁוּם פְּשִׁיעוּתָא, וְהַבִּנְיַן הֶחָדָשׁ בְּגוּפוֹ זֶה שֶׁיִּסְתְּרוּהוּ אַחַר כָּךְ לְתוֹעֶלֶת בִּנְיַן הֶחָדָשׁ, וּלְפִיכָךְ לֹא גָּרַע גַּם עַתָּה מִשּׁוּם עַל מְנָת לִבְנוֹת וְשָׁרֵי:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לָהֶם בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחֶרֶת תַּחַת זֶה: (ח) **דַּיְנָא הָכִי.** שֶׁאֵין סוֹתְרִין הַמְּחִיצָה, אֶלָּא בּוֹנִין הֶחָדָשׁ בְּצַד הַיָּשָׁן וְאַחַר כָּךְ סוֹתְרִין הַיָּשָׁן. וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה דינא): (ט) **אֲבָל אִם חָרְבוּ וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁגָּזַר מַלְכוּת שֶׁלֹּא יִתְפַּלְּלוּ עוֹד בְּאוֹתוֹ בֵּית הַכְּנֶסֶת וּמִן הַגְּמָנָע לְהִשְׁתַּדֵּל [אֵלְיָה רַבָּה (סק"ב)]. כָּתַב הַט"ז (סק"ב) מַעֲשֶׂה בְּעִיר אַחַת שֶׁהָיוּ הַיְהוּדִים דָּרִים חוּץ לַחוֹמָה וְאֵרַע הָעִנְיָן שֶׁנִּתְיַשְּׁבוּ בְּתוֹךְ הַחוֹמָה וְהָיְתָה הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת לְבַדּוֹ חוּץ לַחוֹמָה, וְאָמַרְתִּי אֵין לְךָ תִּיּוּהָא גְּדוֹלָה מִזּוֹ, וְהִתַּרְתִּי לִסְתֹּר אוֹתָהּ כְּדֵי לִבְנוֹתָהּ תּוֹךְ הַחוֹמָה, וַיַּתְחִילוּ לִבְנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת הֶחָדָשָׁה וְיִשְׁלוּ אַחַר כָּךְ הָאֲבָנִים מִן הַיְשָׁנָה וְיִבְנוּ תּוֹךְ הַחוֹמָה מֵהֶם: (י) **וְאָסוּר לְקַח אֲבָנִים וְכוּ'.** עַיֵּן בְּפָנֵי עַצְמוֹ הוּא וְלֹא קָאֵי אַחֲרִבוּ יְסוֹדוֹתָיו, דְּאָז בְּוַדַּאי מֻתָּר לִסְתֹּר וְלִבְנוֹת מִמֶּנּוּ אֶת הַבִּנְיָן הֶחָדָשׁ, אֶלָּא אַרִישׁ הַסָּעִיף קָאֵי דְּהַבַּיִת הַכְּנֶסֶת הַיָּשָׁן הוּא שָׁלֵם, וְקַמֵּירֵי שֶׁכְּבָר הִתְחִיל בִּנְיַן הֶחָדָשׁ וְחָסְרוּ לוֹ אֲבָנִים לְהַשְׁלִים הַבִּנְיָן, וְרוֹצֶה לִסְתֹּר הַיָּשָׁן כְּדֵי לְהַשְׁלִים הֶחָדָשׁ, וְקָא מַשְׁמַע לָן דַּאֲפִלּוּ בְּכַהֲאי גַּוְנָא שֶׁאֵין סְתִירָתוֹ שֶׁל זֶה אֶלָּא לִבְנְיָנוֹ שֶׁל זֶה, (ט) אֲפִלּוּ הָכִי חִישִׁינַן שֶׁמָּא יֶאֱרַע לוֹ אֹנֶס וְלֹא יַשְׁלִים, וְעַל כֵּן אָסוּר אֲפִלּוּ בְּאֵיכָּא דִּיכְתָּא לְצַלּוּיֵי, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל בְּרֵישׁ הַסִּימָן (סק"ב): (יא) **וְאָסוּר לִסְתֹּר דָּבָר.** דְּהַיְנוּ כְּנוֹתֵן אֶבֶן מִן הַהֵיכָל דְּאָסוּר מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יב ג-ד) ('אֶת מִזְבְּחוֹתָם תִּתֹּצוּן') [וְנִתַּצְתֶּם אֶת מִזְבְּחֹתָם] וְגוֹ' 'לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַה' אֱלֹהֵיכֶם', וּבֵית הַכְּנֶסֶת וּבֵית הַמִּדְרָשׁ גַּם כֵּן נִקְרָא מִקְדָּשׁ מְעַט. וְדַוְקָא לִנְתֹּץ (ט) וּלְשַׁבֵּר כְּלֵי קֹדֶשׁ אוֹ לַעֲקֹר דָּבָר מְחֻבָּר כְּמוֹ אֶבֶן מִמִּזְבֵּחַ, לְאַפּוֹקֵי לְפָנוּת הַכֵּלִי קֹדֶשׁ וְהַפְּסָפְסָלִין וְכַדּוֹמֶה מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, אַף שֶׁאֵין זֶה כָּבוֹד לְבֵית הַכְּנֶסֶת יֵשׁ לוֹמַר שֶׁאֵין בְּכָלָל זֶה [מָהֲרַ"ם פְּאדוֹנַ"ה סִימָן ס"ה]: (יב) **אִם כֵּן עוֹשֶׂה וְכוּ'.** דְּאֵין זֶה נְתִיצָה אֶלָּא בִּנְיָן. וְאוֹתָן שֶׁמְּדַבְּקִין דֶּרֶךְ בְּכֹתֶל בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְעוֹשִׂים גַּמָּא בַּכֹּתֶל שֶׁיּוּכַל לְהַחְזִיק שָׁם עַל יְדֵי עֵץ אוֹתוֹ דֶּרֶךְ, (י) רַבִּים מַהְאַחֲרוֹנִים מְקִלִּין בָּזֶה, דְּלֹא כְּטַ"ז (סי' קנא סק"ג):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ט) מִנַּן אַבְרָהָם (סק"ה) וְט"ז (סק"ג). וּכְבָר הַאֲרַכְתִּי בְּבְאוּר הֲלָכָה לְעֵיל (ד"ה בהגיה) דְּכֵן כָּתְבוּ רַאשׁוֹנִים בְּהַדְיָא דַּאֲפִלּוּ בָּזֶה חִישִׁינַן לִפְשִׁיעוּתָא, וְכֵן אִיתָא גַּם בְּרִיטְבָ"א (מגילה כו: ד"ה רמי בר אבא) בְּהַדְיָא, דְּלֹא כְּהַב"ח (ס"א). וּמַה שֶּׁתָּלָה דְּבָרָיו בְּהַנָּחוֹת אֲשֶׁרַ"י (מגילה פ"ד ס' א) בְּשֵׁם אוֹר זָרוֹעַ (ח"ב סי' שפח), הַמְעַיֵּן בְּאוֹר זָרוֹעַ גּוּפֵיהּ יִרְאֶה דְּהַיְנוּ דְּוַקָּא בְּדִלְמָא אָתֵי לְמִיבְנֵי בְּלֹא הָכִי, אֲבָל בְּדִלְמָא אָתֵי לְמִיבְנֵי בְּהָכִי לֹא חִישִׁינַן לִפְשִׁיעוּתָא, וְכֵן מוֹכִיחַ מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם וְהָרַבֵּנוּ יְרוּחָם וְהָרֹא"ש וְהַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְכֵן הוּא בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק"ה) וְשֶׁכֵּן הוּא בְּמַהֲרַ"ם פְּאדוֹנַ"ה (סי' קנא) וְכֵן הוּא בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) וְכֵן הוּא בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח) וְכֵן הוּא בְּכָל הַפּוֹסְקִים. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם (חלק יו"ד סי' סא) מַה שֶּׁכָּתוּב בְּעִנְיָן זֶה. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה (חלק י"ד סי' סא) מַה שֶּׁכָּתוּב בְּעִנְיָן זֶה. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) בְּשֵׁם זַרַע אֶמֶת (ח"א סי' כב), תֵּבוֹת יְשָׁנוֹת שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵין רְאוּיִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקֹדֶשׁ קְדֻשָּׁתָן, וְעַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב לְמָכְרָם לְצֹרְכֵי לְהַפְקָה וּבְצַד הַדָּמִים יִקְחוּ חֲדָשִׁים, עַיֵּן שָׁם:

(ז) **מִנַּן אַבְרָהָם** (סק"ה) וְט"ז (סק"ג). וּכְבָר הַאֲרַכְתִּי בְּבְאוּר הֲלָכָה לְעֵיל (ד"ה בהגיה) דְּכֵן כָּתְבוּ רַאשׁוֹנִים בְּהַדְיָא דַּאֲפִלּוּ בָּזֶה חִישִׁינַן לִפְשִׁיעוּתָא, וְכֵן אִיתָא גַּם בְּרִיטְבָ"א (מגילה כו: ד"ה רמי בר אבא) בְּהַדְיָא, דְּלֹא כְּהַב"ח (ס"א). וּמַה שֶּׁתָּלָה דְּבָרָיו בְּהַנָּחוֹת אֲשֶׁרַ"י (מגילה פ"ד ס' א) בְּשֵׁם אוֹר זָרוֹעַ (ח"ב סי' שפח), הַמְעַיֵּן בְּאוֹר זָרוֹעַ גּוּפֵיהּ יִרְאֶה דְּהַיְנוּ דְּוַקָּא בְּדִלְמָא אָתֵי לְמִיבְנֵי בְּלֹא הָכִי, אֲבָל בְּדִלְמָא אָתֵי לְמִיבְנֵי בְּהָכִי לֹא חִישִׁינַן לִפְשִׁיעוּתָא, וְכֵן מוֹכִיחַ מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם וְהָרַבֵּנוּ יְרוּחָם וְהָרֹא"ש וְהַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְכֵן הוּא בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק"ה) וְשֶׁכֵּן הוּא בְּמַהֲרַ"ם פְּאדוֹנַ"ה (סי' קנא) וְכֵן הוּא בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) וְכֵן הוּא בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח) וְכֵן הוּא בְּכָל הַפּוֹסְקִים. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם (חלק יו"ד סי' סא) מַה שֶּׁכָּתוּב בְּעִנְיָן זֶה. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) בְּשֵׁם זַרַע אֶמֶת (ח"א סי' כב), תֵּבוֹת יְשָׁנוֹת שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵין רְאוּיִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקֹדֶשׁ קְדֻשָּׁתָן, וְעַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב לְמָכְרָם לְצֹרְכֵי לְהַפְקָה וּבְצַד הַדָּמִים יִקְחוּ חֲדָשִׁים, עַיֵּן שָׁם:

(ט) **וְטַ"ז** (סק"ג). וּכְבָר הַאֲרַכְתִּי בְּבְאוּר הֲלָכָה לְעֵיל (ד"ה בהגיה) דְּכֵן כָּתְבוּ רַאשׁוֹנִים בְּהַדְיָא דַּאֲפִלּוּ בָּזֶה חִישִׁינַן לִפְשִׁיעוּתָא, וְכֵן אִיתָא גַּם בְּרִיטְבָ"א (מגילה כו: ד"ה רמי בר אבא) בְּהַדְיָא, דְּלֹא כְּהַב"ח (ס"א). וּמַה שֶּׁתָּלָה דְּבָרָיו בְּהַנָּחוֹת אֲשֶׁרַ"י (מגילה פ"ד ס' א) בְּשֵׁם אוֹר זָרוֹעַ (ח"ב סי' שפח), הַמְעַיֵּן בְּאוֹר זָרוֹעַ גּוּפֵיהּ יִרְאֶה דְּהַיְנוּ דְּוַקָּא בְּדִלְמָא אָתֵי לְמִיבְנֵי בְּלֹא הָכִי, אֲבָל בְּדִלְמָא אָתֵי לְמִיבְנֵי בְּהָכִי לֹא חִישִׁינַן לִפְשִׁיעוּתָא, וְכֵן מוֹכִיחַ מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם וְהָרַבֵּנוּ יְרוּחָם וְהָרֹא"ש וְהַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְכֵן הוּא בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק"ה) וְשֶׁכֵּן הוּא בְּמַהֲרַ"ם פְּאדוֹנַ"ה (סי' קנא) וְכֵן הוּא בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) וְכֵן הוּא בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח) וְכֵן הוּא בְּכָל הַפּוֹסְקִים. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם (חלק יו"ד סי' סא) מַה שֶּׁכָּתוּב בְּעִנְיָן זֶה. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) בְּשֵׁם זַרַע אֶמֶת (ח"א סי' כב), תֵּבוֹת יְשָׁנוֹת שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁאֵין רְאוּיִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקֹדֶשׁ קְדֻשָּׁתָן, וְעַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב לְמָכְרָם לְצֹרְכֵי לְהַפְקָה וּבְצַד הַדָּמִים יִקְחוּ חֲדָשִׁים, עַיֵּן שָׁם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah